

EUROSCEPTICISMUL ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Ion Madalin SIMION*

Euroscepticism as perceived by the Europe Union

Abstract: Euroscepticism is a phenomenon that has gained ground along the time, though it is regarded negatively, as an attack instead of a way of expressing one's opinions and arguments in point of the values and systems of the EU. Such fervent debaters over the issue of European unity, both economically and ethnically were the English people.

Their opposition against the supranational European structure reached its peak during Margaret Thatcher's prime-minister mandate. Today, a strong opposer of the policy of EU is Czech President Vaclav Klaus, who debates the resemblance of EU to the old communist regime. Another problem that threatens the EU is the closure to Russia, and the country's reluctance to renounce "giving away" the political influence as regards countries like Georgia, or Ukraine, thus tensing the relationship between the two states. The European Constitution controversy is, yet, another problem that threatens the Union's actual format. After being rejected by the Irish people though a referendum, questions arise concerning the intentions of the EU as they are stated in the future. And while the Union spends millions for electoral campaigns meant to make people legitimate a Parliament that operates at a totally different level, more and more of them oversee the issue of voting at the European parliamentary elections. In many countries the number of voters hasn't passed 50% in the last years, and such is the case in Romania. In truth, the European Union seems to confront itself with a stagnation due to the lack of interest that people show for its political side. And while some are busy instating the Union's orders, other questions and events oppose them.

Key words: Euroscepticism, European Constitution, opposition, stagnation, tension.

În contextul actual, euroscepticismul este considerat a fi pentru europeni un subiect tabu, ceva despre care nu se poate vorbi foarte mult în public și de foarte multe ori. Dacă ai îndrăzneala de a vorbi critic la adresa Uniunii Europene riști în orice secundă să poți fi categorisit de către auditoriu ca anti-european, creator al unei teorii a conspirației sau destule alte lucruri ce nu sunt chiar potrivite pentru o persoană a cărei singură greșeală a fost să-și exprime opinia, argumentată corespunzător.

Cuvântul eurosceptic este un neologism adoptat rapid și definitiv, care, conform dicționarului Larousse, ca substantiv sau adjectiv, denumește sau caracterizează „o persoană care se îndoiește de viabilitatea sau de utilitatea construcției Uniunii Europene”.

Cuvântul eurosceptic este format cu ajutorul procedeeului de compunere, prin contopirea prefixului euro-, respectiv sceptic.

„Azi, în toate limbile în care circulă, scepticismul este confundat cu neîncrederea, sau cu suspiciunea. Or, cuvântul *sceptic* (fr. *sceptique*, engl. *sceptic*)

pătruns în limbile europene în perioada Renașterii, provine din grecescul *skeptikos*, care în limba de origine avea sensul de „*observator, examinator*“. Prin urmare, sceptic ar trebui să exprime doar o îndoială rezonabilă, care să refuze dogmatismul”¹.

Așadar avem o mică problemă pentru că eurosceptic nu are, dacă luăm etimologia scepticismului, același sens cu cel pentru care este folosit. Se poate deci să se simtă nevoia căutării unui alt cuvânt care să fie practic mai potrivit. O posibilitate ar putea fi eurovigilent.

Dacă ne referim la euroscepticism, vom observa că este încă și mai răspândit decât eurosceptic. Substantivul euroscepticism tinde să devină „un gen de barometru cu care s-ar putea măsura la nivelul unei populații sau unei țări întregi inaderența la Uniunea Europeană”².

Lingvistul și lexicograful francez Alain Rey are un citat memorabil vis-a-vis de rolul cuvintelor „*Le langage ne sert pas uniquement à s'exprimer, il sert aussi à mentir, à influencer, à se faire valoir*”³.

Probabil cel sau cei care au introdus cuvântul eurosceptic în limbajul uzual al atâtor milioane de oameni au știut foarte bine despre ce vorbește Alain Rey.

Fără îndoială, unul din statele recunoscute pentru doza mare de euroscepticism, este Marea Britanie. Margaret Thatcher, spunea în anii 90: „Comisia dorește să acționeze ca un GVERN, Consiliul de Miniștri ca un SENAT, Curtea de Justiție ca un ARBITRU, și Parlamentul ca un CONGRES. Dacă în această conferință se discută despre aceste lucruri, bine atunci, dar nu vreau să las nici un fel de dubiu asupra poziției noastre. Nu! Nu! Și încă o dată nu! Nu ne vom angaja în aceste șarade”⁴.

De asemenea, doi cercetători, de această dată din Rusia, Vladimir Bukovski⁵ și Peter Stroilov încearcă să surprindă prin comparație, asemănările izbitoare între fosta URSS și UE, „Mi-e greu să înțeleg de ce, după ce de-abia am înfrânt monstrul care ne-a amenințat cincizeci de ani, fiind nu o dată pe punctul de a ne îngenunchea, ne-am repezit să naștem alt monstru în Europa, foarte asemănător celui pe care tocmai l-am îngropat”⁶.

* Masterand, secția Politică Mondială și Europeană, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius”, Constanța.

¹ Prof. Dr. Valeriu Rusu, *În căutarea unei certitudini (II)*, în „Viața medicală”, anul XIX, nr. 9, 2 martie 2007.

² *Ibidem*.

³ *Limbajul nu servește doar să te exprimi, el servește și să minți, să influențezi, să te pui în valoare*.

⁴ Primul Ministru al Marii Britanii, Margaret Thatcher, cu ocazia Consiliului European din 26 octombrie 1990, ținut la Roma.

⁵ Fost deținut politic din URSS, a ispășit o pedeapsă de 12 ani în închisorile și lagărele de muncă sovietice.

⁶ Vladimir Bukovski, Peter Stroilov, *Uniunea Europeană... O nouă URSS?*, Ed. Vremea, București, 2006, p.31.

Putem merge mai departe, să vedem care este cea mai importantă asemănare între cele două, „entități” politice, „Lucrurile poate că încep ca o istorie nostimă. URSS era o uniune de republici socialiste sovietice...Exact ca Uniunea Europeană de astăzi”⁷.

În noile contexte europene, un alt eurosceptic, de această dată, un oficial al unui stat, își face simțită prezența, este vorba de președintele Republicii Cehe, Vaclav Klaus.

Acesta s-a remarcat prin discursul său, de multe ori critic la adresa Uniunii Europene. „Uniunea Europeană s-a transformat într-un proiect nedemocratic și elitist, comparabil cu dictaturile comuniste din Europa de Est care interziceau opiniile diferite. Nu cu mulți ani în urmă, în partea noastră de Europa am trăit într-un sistem politic care nu permitea alternative și de aceea nici opoziția parlamentară”⁸.

De asemenea el a atacat Parlamentul European, inclusiv parlamentarii europeni spunând „Dacă nu mă înșel, în Parlamentul European nu este ca în parlamentele obișnuite. Aici nu se acceptă decât o singură opinie iar cei care îndrăznesc să gândească altfel sunt catalogați ca dușmani ai integrării europene”⁹.

Eurocepticismul președintelui Republicii Cehe referitor la integrarea Europeană, dezvoltarea Uniunii Europene, și asupra Tratatului Constituțional poate fi rezumat în patru teze:

1. Integrarea europeană a deviat de la scopul ei principal, acela al liberalizării economiei, de atunci, având loc numeroase armonizări, omogenizări și integrări politice în toate domeniile (aceste procese au început odată cu tratatul de la Maastricht¹⁰). Integrarea europeană subminează competitivitatea statelor membre, încercând să le impună un model de piață economică inadecvat.¹¹

2. Klaus consideră că o anumită elită apropiată de statele membre, conduce practic integrarea europeană și tot această elită beneficiază de pe urma integrării; această elită luptă pentru izolarea oricărei forțe democratice care ar putea să le pună în pericol supremația luării deciziilor în interiorul UE.¹²

3. Adoptarea Tratatului Constituțional ar fi adus cu sine și punere în comun mai ridicată și în același timp restricții majore a

⁷ *Ibidem*, p.32.

⁸ Vaclav Klaus, într-un discurs rostit în fața Parlamentului European, în data de 19.02.2009, sursa Hotnews.

⁹ *Idem*.

¹⁰ Tratatul de la Maastricht sau Tratatul privind Uniunea Europeană, a fost semnat de Consiliul European la 7 februarie 1992 și a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993. Acesta este actul constitutiv al Uniunii Europene și este practic primul pas pe calea adoptării unei Constituții a UE.

¹¹ Vera Rihackova, Christian Seydlitz, *Vaclav Klaus and The Constitutional Treaty-Czech Eurocepis or Eurorealism*, Charles University Prague, Mai 2007, p.7.

¹² *Ibidem*, p7.

suveranității statelor membre ale Uniunii Europene. Procesul luării deciziilor s-ar fi mutat mai mult către sistemul de vot prin majoritate calificată și astfel s-ar fi transferat noi puteri către UE în domenii noi. Pe deasupra, Uniunea Europeană ar fi devenit un stat cu toate „trăsăturile fundamentale” pe care le presupune acesta.¹³

4. Vaclav Klaus susține teza legitimării sociale; guvernarea supranațională la nivelul Uniunii Europene nu este legitimă deoarece nu există nicio națiune sau un demos european; democratizarea Uniunii Europene prin întărirea Parlamentului European este astfel imposibilă.¹⁴

De asemenea, câțiva oficiali au avut anumite opinii diferite față de cele de la nivelul central al Uniunii Europene cu privire la relațiile dintre UE și Federația Rusă, aceștia au trimis o scrisoare deschisă către șefii de state și către Comisariatul European. Printre cei care au semnat această scrisoare se aflau, premierul suedez Carl Bild, fostul președinte ceh Vaclav Havel și senatorul republican John McCain.

Printre altele, scrisoarea se referea la faptul că „Statele puternice din Vest trebuie să recunoască faptul că strategia actuală vis-a-vis de Rusia a eșuat”.¹⁵

Odată cu valul de „extindere istoric”¹⁶ din 2004, respectiv 2007, Uniunea Europeană se confruntă cu o nouă problemă, vecinătatea cu Federația Rusă. „În mod concret, pentru noile state membre din Europa centrală și orientală, există o amenințare și un stat ostil: Federația Rusă”.¹⁷

Conducătorii ruși consideră că aderarea la NATO se îngemănează cu aderarea la UE și că asocierea acestor două demersuri la ceea ce ei estimează a fi interesele țării lor și logica ei de putere.

Uniunea Europeană și Federația Rusă sunt astăzi într-o stare destul de încordată. „Nu numai că UE a împins mult spre est frontiera zonei de influență rusă, dar s-ar părea că erodează ținuturile marginase ale Rusiei. Președintele Ucrainei, Viktor Yușcenko, ales în urma Revoluției Portocalii aduce în discuție perspectiva aderării țării sale la UE. Este și cazul noii puteri din Georgia, al cărei președinte, Mihail Saakașvili, a fost ales în urma Revoluției Trandafirului(2003)”.¹⁸ Cu toate aceste state foste sovietice, acum aparținând blocului Uniunii Europene, oficialitățile ruse bănuiesc statele europene și Statele

¹³ Anthony Coughlan, *A profound assault on democracy*, în Ukwatch, 26 Iunie 2007.

¹⁴ Vaclav Klaus, *Ich habe angst um Europa*, în F.A.Z., martie 2005, p.5, versiunea în engleză.

¹⁵ Laure Mandeville, *Le Figaro*, 12 octombrie 2004.

¹⁶ La 1 Mai 2004, zece noi state au aderat la Uniunea Europeană, acestea sunt: Republica Cehă, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Malta, Ungaria, Polonia, Slovacia, Slovenia. România și Bulgaria, cu toate că au făcut parte din același val de extindere, au intrat în Uniunea Europeană la 1 Ianuarie 2007. Extinderea ocupă în continuare un loc important pe agenda UE. În prezent, există trei state candidate: Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia.

¹⁷ Sylvain Kahn, *Geopolitica Uniunii Europene*, Ed. Cartier, București, 2008, p.161.

¹⁸ *Ibidem*, p. 163.

Unite ale Americii „de o contaminare cu revoluții colorate, în fostele republici sovietice”.¹⁹

Dezbateră privind adoptarea unei Constituții Europene

După referendumul din Irlanda, în care s-a cerut votul populației în favoarea Tratatului de la Lisabona²⁰, încercare eșuată deoarece populația irlandeză a respins tratatul, s-a iscat o mare dezbatere în cadrul Uniunii Europene. Voci mai mult sau mai puțin autorizate, mai mult sau mai puțin sonore, mai mult sau mai puțin oficiale su început dezbateră pentru a vedea dacă Uniunea Europeană trece sau nu printr-o criză. Și dacă da, prin ce fel de criză? O criză morală, din cauza renegării rădăcinilor creștine? O criză politică, din cauza neputinței adoptării unei Constituții? Sau chiar o criză economică, din cauza recesiunii și a statelor din Europa centrală și de Est ce au intrat în ultimul val de integrare, aducându-și aportul la o scădere a economiei europene, datorită diferenței mult prea mari între economiile ultra dezvoltate din Vest și economiile slab dezvoltate din Estul Europei.

Astfel, „după referendumul din Irlanda, întrebările despre cum va arăta forma viitoare a Uniunii Europene, sunt mai pertinente ca oricând”.²¹

Cu toate că un nou referendum va avea loc în acest an în Irlanda, problema primului refuz de a vota pentru Tratatul Constituțional rămâne, deci ce anume nu funcționează bine în cadrul Uniunii Europene?

Putem începe probabil cu religia, deoarece Irlanda este un stat cu o credință puternică în Dumnezeu, 92% din irlandezi sunt greco-catolici iar restul sunt anglicani, iudei sau musulmani. Putem vorbi, la fel ca și în anul 2005²² de faptul că Uniunea Europeană pierde datorită faptului că nu și-a afirmat identitatea creștină, “lipsa lui Dumnezeu din tratat a contribuit și el la votul negativ la referendumurile din Franța și Olanda”.²³

Reîntorcându-ne la Tratatul de la Lisabona, fostul președinte al Republicii Franceze, a declarat că Tratatul Constituțional este similar cu cel de la Lisabona, și că doar formatul a fost modificat pentru evitarea referendumurilor.

¹⁹ *Ibidem.*, p.165.

²⁰ La 13 decembrie 2007, la Lisabona șefii de stat și de guvern ai celor 27 de state membre au semnat noul tratat. Acesta va pune la dispoziția Uniunii Europene instituții ce se doresc a fi moderne și metode de lucru optimizate pentru a putea face față noilor provocări ce au apărut, odată cu cel mai mare val integrare din istoria Uniunii Europene.

²¹ EUWatch, Letter from editors, issue 12, sept/oct 2008.

²² Pe 29 mai 2005, francezii au spus NU pentru Tratatul ce Institua o Constituție pentru Europa, în cadrul unui referendum. S-a spus atunci că francezii au votat de fapt împotriva politicianilor aflați la conducerea statului francez. Ulterior și olandezii au respins Constituția Europeană, tot printr-un referendum.

²³ Purtătorul de cuvânt al Patriarhiei, preotul Constantin Stoica, în Adevărul, Biserica Ortodoxă Română vrea o Constituție europeană creștină, de Magda Crișan, 4 ianuarie 2009, nr. 90.

„Citind conținutul ne dăm seama că propunerile instituționale se regăsesc în totalitate în Tratatul de la Lisabona, doar că sunt într-o altă ordine”.²⁴

Vom observa în continuare principalele aspecte pe care le reglementează Tratatul de la Lisabona. Acest tratat creează o nouă Uniune din punct de vedere juridic. Noua Uniune devine practic un stat supranațional.²⁵

Tratatul îi conferă acestei noi Uniuni o constituție statală, care produce aceleași efecte juridice cu Constituția respinsă de alegătorii francezi și olandezi în 2005.

Afirmația din Tratat - Uniunea va înlocui și urma Comunității Europene (Art. 1.3) arată că Uniunea post-Lisabona va fi o nouă entitate, iar Comunitatea Europeană din care facem parte acum va înceta să existe.

Tratatul permite noii Uniuni să acționeze ca un stat în relația cu alte state și cu proprii cetățeni. Ceea ce numim astăzi “Uniunea Europeană” nu este un stat. Nu este nici măcar o entitate juridică sau corporativă. Nu are personalitate juridică. Numele “Uniunea Europeană” este un termen descriptiv pentru natura relațiilor dintre cele 27 de state membre. Tratatul de la Lisabona schimbă această situație și creează o Uniune constituțională, sub același nume. Spre deosebire de actuala Uniune, noua Uniune va fi separată și superioară statelor ei membre. Ea va putea încheia tratate cu alte state în toate domeniile ei de competență, ca stat al comunității internaționale.

“Pentru prima oară, Tratatul transformă în cetățeni adevărați ai Uniunii - o modificare față de actualul statut național sau onorific de cetățean al UE”:²⁶ În prezent, cetățenia unională este “complementară” cetățeniei naționale, aceasta din urmă având în mod clar întâietate, cel puțin pentru simplul fapt că actuala Uniune nu e un stat.

Tratatul de la Lisabona modifică însă înțelesul “cetățeniei unionale”. Articolul 17b.1 înlocuiește termenul “complementar” din propoziția “Cetățenia Uniunii va fi complementară cetățeniei naționale”, astfel încât noua formulare spune: “Cetățenia Uniunii va fi suplimentară cetățeniei naționale”. Aceasta le conferă celor 500 de milioane de locuitori ai actualelor state membre o nouă cetățenie, separată de cea națională. Drepturile și obligațiile atașate cetățeniei unionale vor fi superioare celor atașate cetățeniilor naționale, în caz de conflict între cele două, datorită superiorității legislației unionale față de cea națională, prima va prevala.

Toate constituțiile sunt produse ale timpului lor. Ele reflectă o cultură politică și tăria diverselor interese politice. Constituția UE este un produs al

²⁴ http://ro.altermedia.info/politica/tratatul-ue-concept-pentru-a-ocoli-referendumul_7906.html

²⁵ Anthony Coughlan, profesor emerit de Politici Sociale la Trinity College Dublin, discută, într-un articol intitulat “These Boots Are Gonna Walk All Over You”.

²⁶ Uniunea Europeană, Marea Amăgire, *Continuă presiunile împotriva Irlandei, pentru a forța ratificarea tratatului de la Lisabona*, <http://www.eurosceptic.ro/>, 27.04.2009.

statului socialist al bunăstării specific secolului XX²⁷. Cu toate că țelul declarat a fost realizarea unei Europe mai simplă, mai eficientă și mai democratică care să fie „mai aproape cetățenii săi”, scopul general al constituției este de a crea o prezență europeană puternică pe scena economică și politică globală.

Orice constituție este un produs al timpului său. Cum constituția americană este un produs al iluminismului din secolul al XVIII-lea, așa și constituția europeană este un produs al secolului al XX-lea²⁸. Comparația nu este una întâmplătoare deoarece, așa cum zicea și ministrul german pentru Europa, Hans Martin Bury²⁹: „constituția este certificatul de naștere al Statelor Unite ale Europei”. Însă esența celor două aranjamente constituționale diferă foarte mult. Așadar, funcția principală a constituției americane este protejarea libertății individuale în raport cu puterea coercitivă a guvernului. De aceea, puterile guvernului sunt delegate, enumerate, și astfel limitate. Autoritatea de care se bucură guvernul este dată de către popor, care, teoretic, o poate cere înapoi.

Așadar modelul pentru o Constituție Europeană îl avem, însă avem și oamenii care își doresc această Constituție? Tind să cred că nu există foarte mulți cetățeni ai unor state naționale care să-și dorească această Constituție, deoarece până acum, nu s-a trecut de nici măcar un referendum popular. Ratificarea prin Parlament nu este aceeași cu cea prin referendum deoarece se exercită destule presiuni asupra statelor membre, la fel cum s-a încercat să se pună presiune pe parlamentul Republicii Cehe, al Poloniei sau pe autoritățile Irlandei.

Cel mai bun exemplu pentru dezinteresul populației față de Uniunea Europeană este dat de prezența la alegerile pentru Parlamentul European, în numeroase state nu a mai trecut de foarte mulți ani de 50%, de obicei în statele nou intrate în uniune se observă o prezență la vot mai ridicată, dar nu la toate. În România, la alegerile din 2007 s-a înregistrat o prezență la vot de aproximativ 30%³⁰ și asta în condițiile în care în aceeași zi a avut loc și un referendum pentru schimbarea sistemului de vot în România.³¹

²⁷ Cosmin Mosora, *Tratatul Constituțional: Leviathanul suprastatal*, Centrul pentru Economie și Libertate, <http://www.ecol.ro/content/tratatul-constitucional-leviathanul-suprastatal>, 20.05.2009

²⁸ Ambele reflectă o cultură politică specifică, tăria unor interese politice diferite și anumite preocupări specifice perioadelor în care au fost instituite.

²⁹ EU Referendum, To discuss issues related to the United Kingdom position in Europe and the world, *The birth certificate for a new Europe*, <http://eureferendum.blogspot.com/2005/02/birth-certificate-for-new-europe.html>, 18.04.2009

³⁰ Mai exact, prezența la alegerile europarlamentare din 25 noiembrie 2007 a fost de 29,46%, conform BEC.

³¹ Acest referendum a fost un total eșec deoarece nu numai că nu a trecut dar nu a avut nici măcar prezența alegătorilor de la europarlamentare doar 26,51%, președintele României a fost acuzat atunci că a făcut campanie electorală pentru Partidul Democrat Liberal, <http://www.becreferendum2007vu.ro/documente/rezultatefinale0001.pdf>, putem deci vorbi de două acuzații la adresa președintelui, una că a făcut campanie electorală pentru un partid

Nu putem ști exact care sunt motivele pentru care nu sunt interesante aceste alegeri pentru populație. Poate că cetățenii nu sunt interesați de un nivel așa de depărtat de ei, de obicei oamenii merg în număr mai ridicat la alegerile locale sau parlamentare, pentru că există ideea cum că doar acestea îi afectează direct. S-a constatat că Parlamentul European poate decide de asemenea la nivelul regional și poate transforma viețile cetățenilor europeni, putem da aici ca exemplu, nivelul tarifelor telefoniei mobile în interiorul Uniunii Europene, reglementat de Parlamentul European.³²

Există posibilitatea ca românii să se fi săturat de atâtea alegeri, să se fi săturat de politicienii din interiorul țării, așa cum spun de obicei analiștii politici atunci când sunt întrebați de prezența scăzută a alegătorilor, dar rămâne întrebarea, când trebuie organizate alegeri pentru a-i face pe cetățenii români să iasă la vot. Putem împărți practic Uniunea Europeană în două atunci când vorbim de prezența la vot:

1) Occidentalii, care sunt aproape total dezinteresați de ce parlamentari îi reprezintă la Bruxelles;

2) Răsăritenii, care nu au înțeles scopul parlamentelor europeni, din diferite motive, fie cei care trebuiau să explice nu știau ei înșiși ce explicau, fie nu au avut interes să explice corect, astfel încât să se înțeleagă.

De curând, vicepreședintele Parlamentului European, Alejo Vidal-Quadras, declara faptul că Uniunea Europeană are prevăzut un buget de 22 de milioane de euro, doar pentru a face campanie pentru participarea la alegerile europarlamentare din 2009.

Vicepreședintele sublinia „Avem un paradox, Parlamentul European are tot mai multă putere în deciziile comunitare, avem tot mai multe fonduri pentru a promova ceea ce facem, dar avem tot mai puțină lume care vine la vot”.³³

Faptul că Uniunea Europeană propune fonduri pentru mobilizarea electoratului poate pune mari semne de întrebare...putem ajunge chiar la concluzia cercetătorului rus, Vladimir Bukovski, privind asemănarea dintre UE și URSS, mai ales că în statele comuniste participarea la vot era un „element democratic” ce trebuia exercitat de toți cetățenii. Și interesant ar fi să revedem o viziune a unui politician foarte cunoscut de către întreaga planetă, „tovarășul”

și cealaltă, poate fi acuzat de cetățeni că a cheltuit banii publici fără a fi fost nevoie de un referendum.

³² Este vorba despre tarifele roaming în interiorul UE, Comisia pentru Industrie, Cercetare și Energie (ITRE) a Parlamentului European a votat în favoarea micșorării taxelor de roaming prin aprobarea unui acord politic la care s-a ajuns în urma negocierilor între PE și reprezentanții Consiliului, acest raport a fost elaborat de către europarlamentarul român Adina Ioana Vălean, deputat din partea PNL.

³³ EurActiv, Știri, Politici Europene și actori UE online, *Câți cetățeni europeni se vor prezenta la urne în 2009?*, http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles/displayArticle/articleID_15816/Cati-cetateni-europeni-se-vor-prezenta-la-urne-in-2009.html, scris de corespondentul Euractiv la Bruxelles, 16 decembrie 2008.

Lenin se întreba acum aproximativ un secol „ Care este numărul exact al comunităților (comune, sate, cartiere etc.) cuprinse de mișcarea cooperatistă și în ce măsură se desfășoară aceasta în așa fel încât să poată cuprinde întreaga populație?”³⁴

Deci indiferent care ar fi soluția, una democrată sau una comunistă sau oricare alta, toate vor ca participarea la alegeri să fie maximă, însă rămâne întrebarea, această legitimare a puterii este adevărată?

Era ea adevărată în sistemul comunist, în care toți cetățenii mergeau la vot pentru că era obligatoriu și pentru că se temeau de Securitate, dacă nu ar fi mers la vot?

Este ea adevărată, acum când se pompează bani în propagandă pentru a influența oamenii să legitimizeze un Parlament care nu se legitimează singur, și care nu reprezintă decât rareori interesele oamenilor de rând din fiecare stat membru? Aceste două întrebări vor rămâne poate fără răspuns, dar cel mai important este faptul că unii oameni sunt din ce în ce mai greu de păcălit, de aceea poate și refuzul de a accepta o Constituție propusă practic cu forța de către niște personaje uneori destul de dubioase...

Spre exemplu, actualul Președinte al Comisiei Uniunii Europene, Jose Manuel Durao Barroso a fost unul din liderii tineretului maoist din Portugalia. Este destul de greu de crezut că un asemenea personaj poate veghea la respectarea unei Constituții Europene democratice, dar nu imposibil. Și acum se pune o nouă întrebare, se poate sau nu ca trecutul unui anume om să se uite doar pentru faptul că acest om s-a schimbat?

Imediat putem face o asemănare între Jose Manuel Durao Barroso și Kurt Waldheim, cel care în perioada nazistă a activat în armata germană, fiind comandant de lagăr și chiar decorat pentru activitatea lui, pentru ca mai apoi să fie ales de două ori secretar general al ONU³⁵ și o dată președintele austriecilor.

Care din ei este mai vinovat este clar, dar care din ei nu este vinovat că ar fi avut un trecut nedemocratic și la un moment dat au apărat democrația? Nu putem spune niciodată că un om este drept sau nedrept, însă îl putem judeca după faptele lui, deci avem dreptul să avem opinii diferite cu privire la cei doi cetățeni ai Europei. De asemenea este interesant faptul că atunci când s-a aflat trecutul lui Kurt Waldheim, SUA și foarte multe alte state democratice l-au declarat pe acesta persona non grata. Atunci când s-a descoperit trecutul lui Jose Manuel Durao Barroso, în afară de un scandal în țara natală nu s-a întâmplat nimic notabil, posibil și din cauza faptului că diferența dintre importanța UE și cea a Austriei este prea mare.

Discuțiile despre moralitatea liderilor politici se pot prelungi la nesfârșit, deciziile lor neținând seama de viețile oamenilor de rând, ne amintim aici de

³⁴ Vladimir Ilici Lenin, *Opere alese*, vol. II, Ed. Partidului Comunist Roman, 1946, p.477.

³⁵ Kurt Waldheim, Secretar General al ONU între 1971 și 1981, a fost candidat la președinția Austriei încă din 1971, dar a fost ales în 1986. Predecesorul lui la secretariatul general al ONU a fost U Thant iar succesorul, Javier Perez de Cuellar.

bombele atomice, „Little Boy”³⁶ sau de „Fat Man”³⁷, genocidul nazist sau genocidul din Rwanda³⁸ și exemplele pot continua și în acest moment, cu regiunea Darfour³⁹, dar oamenii sunt indiferenți, nu le mai pasă de ceea ce se întâmplă în jurul lor. Propaganda anumitor state își face treaba foarte bine ținându-i ocupați pe cetățenii lor cu probleme mai importante decât genocidul, cum ar fi ipoteca pe casă sau împrumutul la bancă pentru mașină sau alte bunuri, mai nou chiar și pentru vacanță.

M-aș hazarda oare dacă aș spune că unii oameni nu sunt băgați în seamă pentru că sunt considerați exact niște furnici? Nimeni nu întreabă o furnică dacă dorește să fie călcată în picioare și pe nimeni nu interesează dacă este bine sau nu să calci furnicile deoarece ele sunt mult prea neînsemnate. Poate că sună afectogen dar asta se întâmplă practic în unele zone ale globului, și nimeni nu face nimic pentru a schimba acest lucru.

Poate că exact asta se întâmplă și cu diverșii lideri din diferitele organizații sau state ale lumii, deci care ar fi problema Președintelui Comisiei Europene?

El răspunde că niciuna, ideile lui s-au schimbat, un om își poate schimba părerile din tinerețe până la maturitate, e perfect adevărat ce spune Jose Manuel Durao Barroso, dar noi, cetățenii de rând, cei care pățimesc tot timpul, atât în comunism, cât și în democrație, trebuie să îl credem pe cuvânt?

Filosoful român Octavian Paler, în cadrul unei emisiuni televizate spunea „Am trăit în comunism și nu mi-a plăcut, trăiesc în capitalism și nu îmi place. Scor unu la unu și din păcate viața mea se va sfârși pe această nulă”⁴⁰.

Într-adevăr viața lui s-a sfârșit, rezultatul a ceea ce a trăit el, noi îl vom revedea în continuare în fiecare zi...

³⁶ Băiețelul, a fost lansată pe data pe 6 august 1945 deasupra orașului japonez Hiroshima.

³⁷ Grasul, a fost lansată pe data de 9 august deasupra orașului japonez Nagasaki, aceste bombe au

³⁸ În anul 1994, în Rwanda, în decursul a aproximativ 100 de zile aproape 20% din populația țării a fost masacrată, nu se știe cu precizie numărul morților, dar după aunele estimări este vorba de o cifră între 800.000-1.000.000 de oameni.

³⁹ În urma unui raport al Parlamentului Britanic din 2007, cifrele mortalității în regiunea din sudul Sudanului arătau faptul că mai mult de 400.000 de oameni și-au pierdut viața, foarte mulți din ei, murind din cauza foametei.

⁴⁰ Octavian Paler la Sinteza Zilei, <http://www.youtube.com/watch?v=YYQ6r-19Z4M>.